

ጻፍኞች:- ተገኔ ጌታነህ

ኂሩት መለሰ

ብርሃኑ አመነው

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካቾች:- 1. ወ/ሮ ዓለሚቱ ጓዱ - ቀረቡ

2. አቶ ዋስ ጓዱ - አልተጠሩም

ተጠሪ:- ወ/ሮ አስረስ አህመድ ወ/አበባ ጓዱ - ቀረቡ

መዝገቡን መርምረን ተከታዩን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

በዚህ መዝገብ የቀረበው ጉዳይ የፍርድ አፈፃፀም የሚመለከት ነው። የአሁን አመልካቾች የውርስ ንብረት ከተጠሪ ለመካፈል ያቀረቡትን የአፈፃፀም ክስ የተመለከተው የምሥራቅ ጉጃም ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በብቸና ከተማ የሚገኘው ድርጅት እና መኖሪያ ቤት በአፈፃፀም ተከላኸ ሳይሆን በሌላ ሦስተኛ ወገን ስም ተመዝግቦ የሚገኝ ስለመሆኑ ማዘጋጃ ቤቱ ማረጋገጫ ሰጥቷል በሚል የአመልካቾችን የአፈፃፀም ጥያቄ ሌላ ንብረት አፈላልገው ያቅርቡ በሚል ተዘግቷል። የአሁን አመልካቾች ለአማራ ብ/ክ/መ/ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት እና ሰበር ሰሚ ችሎት አቤቱታ ያቀረቡ ቢሆንም ተቀባይነት አላገኙም።

ለዚህ ሰበር ያቀረቡት አቤቱታ ይዘት ባጭሩ አከራካሪው ንብረት ውሳኔ ያፈረበት መሆኑን ጠቅሰው የአፈፃፀም ሂደት ለማሰናከል ተጠሪ በተንኮል በልጃቸው ስም ያዛወሩ ስለመሆኑ ገልፀው ቀደም ሲል በተወሰነው መሰረት እንዲፈጸም እንዲታዘዝ አመልክቷል።

ሰበር ሰሚ ችሎትም መዝገቡን መርምሮ ውሳኔ ያረፈበትን ቤት በተጠሪ ሳይሆን በሌላ ሰው ስም ነው በሚል አመልካቾች ሌላ ንብረት እንዲጠቁሙ መታዘዙ በአግባቡ ስለመሆኑ ለመመርመር ተጠሪን አስቀርቧል። ተጠሪ ህዳር 8/2002 ዓ.ም በጽሑፍ ባቀረቡት መልስ ወ/ሮ አበባ ደርሰሕ በስሟ አዘዋውራ የያዘቸው ቤት በተመለከተ ተጠሪ የፈጸሙት ተንኮል የሌለ ስለመሆኑ የቤቱም መገምት ባለሙሉ እንደማይደርግ እንዲሁም በብቸና ከተማ ቀበሌ 02 አዲስ ገበያ ተብሎ በሚጠራ የድርጅት ቤት የወ/ሮ ዘምዘም ጓዱ ደርሰህ የግል ሐብት ስለመሆኑ እና የቤት ቁጥር 772 የወ/ሮ አበባ ጓዱ ደርሰህ በስሟ አዛውራ ይዛ የምትገኝ መሆኑን ዘርዝረው ተጠሪ ኃላፊነት የሌለባቸው ስለመሆኑ አጥብቀው ተከራክረዋል። አመልካቾችም በመልስ መልሳቸው በልጃቸው ስም ያዛወሩባቸው ንብረቶች ውሳኔ ያረፈባቸው መሆን ጠቅሰው ክርክራቸውን አጠናክረዋል። እኛም የግራ ቀኙን ክርክር ከሥር ፍ/ቤት ውሳኔ አንፃር መርምረናል። ስለዚህ የአፈፃፀም ክርክር መነሻ የሆነው ውሳኔ በም/ጉጃም ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 2284 በ2/13/98 ዓ.ም የተሰጠው መሆኑ ከመዝገቡ ተረድተናል። ከዚህ ውሳኔ ይዘት መረዳት የተቻለው አንደኛ በአዲሱ ገበያ አካባቢ የሚገኝ የድርጅት ቤት ቁጥር አዲስ በአቶ ጓድ ደርሰህ ስም መሆኑ፤ ሁለተኛ በብቸና ከተማ 02 ቀበሌ ከድሮ ገበያ አካባቢ የሚገኘው መኖሪያ ቤት በወ/ሮ አበባ ጓድ ስም መሆኑ እና በሦስተኛ ደረጃ ከብት ገበያ መሔጃ መንገድ ያለው ቤት በወ/ሮ አስረስ አህመድ ስም ያለ መሆኑ ተጠቅሶ ከማዘጋጀው በተሰጠ ማረጋገጫ መሰረት ወደ ከብት ገበያ መሔጃ የሚገኘው ቤት የውርስ ንብረት ሆኖ ግራ ቀኙ እንዲከፋፈሉ መወሰኑን ነው። እንዲሁም በሚች ስም የሚታወቅ ድርጅት ቤት ከገበያ አካባቢ የሚገኝ እንዲካፈሉ መወሰኑን ያመለክታል። ከዚህ ውሳኔ መነሻ አፈፃፀም ላይ አከራካሪ የሆነው ጉዳይ ውሳኔ ያረፈበትን ቤት እና ድርጅት ተጠሪ ከውሳኔው በኋላ በልጃቸው ስም አዛውረዋል የሚል ነው። የሥር ፍ/ቤት በተጠሪ ስም ያለ አንድ

መኖሪያ ቤት እና በሚች ስም ያለ አንድ ድርጅት ቤት አመልካቾች እንዲካፈሉ ከወሰነ በኋላ በአፈፃፀም ክርክር ሂደት እነዚህ ቤቶች እንዴት ሊተላለፉ እንደቻሉ ሳያጣራ ቤቶቹ በሦስተኛ ወገን ስም የተመዘገቡ ናቸው በማለት ውሳኔውን ሳያስፈጽም መቅረቱን ተረድተናል።

በመሰረቱ አፈፃፀም የያዘው ፍ/ቤት በዋናው ፍርድ የተሰጠውን ውሳኔ ማስፈጸም ይጠበቅበታል። ፍርድ አስፈፃሚው ፍርድ ቤት እንደ ፍርድ ማስፈጸም አሊያም ያልተፈፀመበትን ምክንያት በመዝርዝር በግልጽ ማመልከት እንዳለበት የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ድንጋጌ ቁጥር 374 ያመለክታል።

በተያዘው ጉዳይ ዋና ፍርድ ያፈረበትን ቤትና የድርጅት ቤት በአፈፃፀም ተከላኸ ሳይሆን በሌላ ሦስተኛ ወገን የተመዘገበ ስለመሆኑ የሥር ፍ/ቤት ውሳኔ ላለማስፈጸም መሰናክል መሆኑን የጠቀሰ ስለመሆኑ ከውሳኔው ተረድተናል። በአመልካቾች በኩል የቀረበው አቤቱታ ደግሞ የሚያመለክተው ተጠሪ ንብረቶቹን በተንኮል ድርጊት ከፍርድ በኋላ በልጃቻቸው ስም አዙረዋል የሚል ነው። በዚህ ረገድ የሥር ፍ/ቤት ያደረገው ማጣራት ሥራ የለም። ከፍ ሲል እንደተጠቀሰው ንብረቶቹ የውርስ ንብረት ናቸው ተብሎ ውሳኔ ካረፈበት በኋላ በምን አግባብ ወደ ሦስተኛ ወገን እንደተላለፉ ማጣራት አስፈላጊ እና በመሰረታዊ ጉዳይ ነው።

ስለሆነም ይህንን ፍሬ ነገር ማጣራት እና ውጤቱ ምን ሊሆን እንደሚችል መወሰን ተገቢ ሆኖ አግኝተናል። ስለዚህም የሥር ፍ/ቤት ይህንኑ ሳያጣራ አመልካቾች ሌላ ንብረት ይጠቀሙ ሲል የአፈፃፀም መዝገቡን ለጊዜው መዝጋቱ መሰረታዊ የሕግ ስሕተት የተፈፀመበት ሆኖ አግኝተናል። ስለሆነም ተከታዩን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

1. የምስራቅ ጉጃም ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በአፈፃፀም መ/ቁ. 17589 ጥቅምት 2/2001 ዓ.ም የሰጠው ትእዛዝ፣ የአማራ ብ/ክ/ጠ/ፍ/ቤት በመ/ቁ. 20042 የሰጠው ትእዛዝ እና የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት በመ/ቁ. 00580 የሰጠው ትእዛዝ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 348/1/ መሰረት ተሸሯል።
2. በተጠሪ እና በሚች ስም የነበረው ቤት እና ድርጅት የውርስ ንብረት ነው ተብሎ በዋናው ፍርድ እንዲከፋፈሉ ከተፈረደ በኋላ በአፈፃፀም ክርክር ሂደት ንብረቶቹ በሦስተኛ ወገን የተመዘገቡበት አግባብ እና ውጤቱን አስመልክቶ ተገቢውን ማጣራት በማድረግ ውሳኔ እንዲሰጥበት ብለን በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 343/1/ መሰረት መዝገቡን ለምሥራቅ ጉጃም ከፍተኛ ፍ/ቤት መልሰናል።
3. የዚህን ፍ/ቤት ወጪና ኪሣራ ግራ ቀኝ የየራሳቸውን ይቻሉ። ይፃፍ። መዝገቡ ተዘግቷል ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ቤ/ኃ